

Fra Klubbens møde i Miljø- og Fødevareministeriet torsdag, den 27. oktober 2016.

I forbindelse med Klubbens ordinære generalforsamling den 27. oktober 2016 holdt chefkonsulent Jesper Wulff Pedersen, EU og International enhed, et oplæg om den danske fødevarerektors internationale situation efter, at UK på baggrund af en folkeafstemning har meddelt, at det agter at udtræde af Den Europæiske Union.

I 2015 blev Miljøministeriet og Fødevareministeriet lagt sammen. Relationerne til EU for de to dele af det sammenlagte Miljø- og Fødevareministeriums sagsområder er ret forskellig: Fødevaredelen (fødevarer og landbrug med fiskeri) er i højere grad end miljødelen reguleret af EU's regelsæt, herunder af direkte i medlemsstaterne gældende forordninger. Der holdes 10-11 Rådsmøder årligt inden for fødevarer og landbrug m.v. Inden for miljøområdet holdes 5 Rådsmøder årligt.

Da Danmark i 1972 meldte sig ind i det daværende EF, var det nærmest en forudsætning, at UK også samtidig meldte sig ind på grund af Danmarks store samhandel med UK. Efter at UK på grundlag af en folkeafstemning i landet nu har besluttet at melde sig ud, vil der opstå helt nye relationer mellem UK og Danmark og UK og de tilbageværende 27 medlemmer af EU.

Et er imidlertid, at UK har besluttet at træde ud af unionen. Beslutningen skal også formelt meddeles til unionens myndigheder, der i dette tilfælde er Det Europæiske Råd, efter artikel 50 i Traktaten om Den Europæiske Union (Lissabon-traktaten). En sådan meddelelse kan efter de foreliggende oplysninger ikke ventes før marts 2017. Efter artikel 50 skal der indgås en aftale om de nærmere bestemmelser for UK's udtræden. Aftalen skal indgås indenfor 2 år fra den officielle meddelelse om udtræden. EU-regelsættet gælder for UK indtil datoen for udtrædelsesaftalens ikrafttræden. Derefter eller måske delvist samtidig skal der forhandles om UK's fremtidige relationer til EU-27. En sådan aftale om tilhørsforholdet indgås efter artikel 218 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Bestemmelsen handler om EU's indgåelse af aftaler med tredjelande. Aftalen skal ratificeres af medlemsstaterne. Det kan således forudses, at der vil gå ganske lang tid før, den nye europæiske orden er på plads. Udtræden af EU har ikke været prøvet før, og situationen er præget af usikkerhed. En afklaring vil kræve betydelige ressourcer. Derfor har UK oprettet et ministerium for

udtrædelse ("Brexit-ministeriet") og et ministerium for international handel. De britiske ønsker i henseende til forholdet til EU skal afklares. Der vides imidlertid ikke meget herom i Miljø- og Fødevareministeriet og man har heller ikke kunnet få meget at vide i UK. Men der bliver tale om en omvendt udvidelse med tilhørende gennemgang af hele den berørte lovgivning. Derfor har også Kommissionen og Rådet oprettet hver sin task force til at håndtere de mange spørgsmål. Som nævnt ovenfor har Danmark været nært knyttet til UK. Den danske regering har derfor også oprettet en mere overordnet task force ligesom Miljø- og Fødevareministeriet har etableret en særlig task force med henblik på at kortlægge de danske interesser inden for fødevarer, landbrug, fiskeri og miljø og kunne møde de udfordringer, som UK's udtræden vil forårsage.

Samtidig arbejdes på en analyse af de økonomiske konsekvenser ved forskellige scenarier for handelsaftaler mellem EU-27 og UK, f.eks. EFTA og Toldunionen. Eventuelt vil den situation kunne opstå, at samhandelen alene vil kunne ske efter WTO-reglerne. Analysen udarbejdes af Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi ved Københavns Universitet. Handelsforholdene mellem UK og EU er præget af en stor eksport til UK af fødevarer og landbrugsprodukter og et stort handelsoverskud for EU. Tilsvarende gælder for den danske eksport til UK. Det danske fiskeri er kendetegnet ved, at en meget stor del af fangsterne kommer fra britisk farvand. Ifølge en UK-rapport har fangsten i britisk farvand fra EU-27 landene været så stor, at der ved UK's udtræden vil fremkomme et betydeligt et fangstunderskud for EU-27. Der må derfor forudses intense udtrædelsesforhandlinger omkring fiskeriet.

De områder inden for Miljø- og Fødevareministeriets felt, der i øvrigt kan forudses især at ville blive fulgt med interesse, vil overordnet være tilpasning af EU's budget ("finanslov"), herunder medlemsstaternes bidrag ("kontingent") og udgifter til støtteordninger. UK's fremtidige tilknytning til Det Indre Marked (handelsmuligheder) og kravene til britisk landbrugspolitik vil være af stor betydning for Danmark. Det samme vil være muligheden for at fiske i britisk farvand. Britisk overholdelse af miljøkrav må også anses som et væsentligt område, set med danske øjne. Et særligt område vil være fordelingen af EU's klimamæssige forpligtelser.

Udtræden af EU vil vise sig at være en lige så omfattende og krævende proces som en indmeldelse. Men man må konstatere, at der ikke på nuværende tidspunkt kan siges ret meget konkret om UK's udtrædelsesproces: Man kan ridse nogle punkter op, som man skal være opmærksom på, og som man skal sørge for at få afklaret gennem forhandlingsprocessen, men hvilke muligheder, der er, og hvor det hele ender henne er ganske uklart. Klart står imidlertid, at Danmark har en vital interesse i at være tæt på forløbet og have mulighed for et forhandlingssamarbejde med UK og EU-27.

Klub 60+

Pensionistforening for tidligere medarbejdere i Fødevareministeriet og for nuværende 60+ -medarbejdere

Det er i øvrigt en karakteristisk iagttagelse, at de medlemslande, der geografisk og dermed også kulturelt er tæt på UK, er mere optaget af Brexit end de medlemslande, der ligger længere væk fra UK. Det siger måske noget om naboskabet og dets betydning for samhandel og kulturel påvirkning.

Det var en meget interessant og spændende indføring i de problemstillinger og følger-virkninger, der fremkommer i den ikke tidligere oplevede situation, at et medlemsland træder ud af Den Europæiske Union.